

(https://dsocdn.akamaized.net/Assets/Images_Upload/2017/04/25/514740b8-2916-11e7-9dd1-f7bdbe0ee7f2.jpg?width=1152&format=jpg)

Elk jaar vragen twaalf bewoners van voorzieningen van de Broeders om euthanasie. © Hollandse Hoogte

Euthanasie wordt mogelijk binnen de muren van de voorzieningen van de Broeders van Liefde. Een hele verandering voor psychiatrische patiënten.

Broeders van Liefde in België nemen ethische bocht

BRUSSEL | Met hun dertien voorzieningen in Vlaanderen zijn de Broeders van Liefde een zeer belangrijke speler in de geestelijke gezondheidszorg. Vijftien jaar na de goedkeuring van de euthanasiewet heeft het Belgische bestuur van de zorgvereniging besloten om zijn visie op levensbeëindiging in die instellingen grondig bij te stellen.

Vroeger moesten psychiatrische patiënten die euthanasie wilden, de instelling verlaten om die toe te passen. Nu wordt euthanasie ook mogelijk binnen de voorziening zelf.

Het christelijk opinieweekblad *Tertio* maakte die verandering gisteren bekend.

Depressie

| In een commentaarstuk waarschuwt *Tertio* voor een hellend vlak

Euthanasie vanwege een ondraaglijk psychisch lijden leidt zo al tot meer controversen dan levensbeëindiging vanwege van een terminale ziekte of een ondraaglijke fysieke pijn. De gewijzigde visie van de Broeders van Liefde – een christelijke instelling – op euthanasie voor psychiatrische patiënten, is in die zin zeer opmerkelijk.

In het commentaarstuk dat *Tertio* aan de ommezwaai wijdt, waarschuwt hoofdredacteur Geert De Kerpel voor een hellend vlak. ‘De koerswijziging slaat op wie psychisch lijdt in een niet-terminale situatie. Voor alle duidelijkheid, dit gaat concreet onder meer over wie lijdt aan schizofrenie, persoonlijkheidsstoornissen, depressie, autisme, eenzaamheid of het onvermogen sociale contacten te onderhouden.’

Autonomie van de patiënt

Welk effect de verandering zal hebben op de dagelijkse praktijk in de instellingen van de Broeders van Liefde, moet nog blijken.

Elk jaar vragen hooguit twaalf bewoners van voorzieningen van de Broeders om euthanasie wegens ondraaglijk psychisch lijden. Vorig jaar is dat twee keer uitgevoerd, weliswaar buiten de muren van het ziekenhuis.

De wijziging van de visie op euthanasie bij de Belgische Broeders zit in een andere invulling van een van de drie basiswaarden van de Broeders van Liefde, een rooms-katholieke congregatie die over heel de wereld actief is.

Die basiswaarden zijn de ‘beschermwaardigheid van het leven’, ‘autonomie van de patiënt’ en de ‘zorgrelatie met de patiënt’. De beschermwaardigheid van het leven wordt internationaal gezien als absoluut: daar valt onder geen omstandigheden aan te tornen, dus is euthanasie principieel uit den boze.

Maar de Belgische tak wijkt daarvan af door die beschermwaardigheid – net als de andere basiswaarden – alleen nog als fundamenteel te zien, en niet meer als absoluut.

‘Voor patiënten die euthanasie willen toepassen, blijven we zoeken naar valabele alternatieven en doen we alles wat redelijk mogelijk is’, verduidelijkt Raf De Rycke, gedelegeerd bestuurder van de Broeders van Liefde. ‘Maar we respecteren ook hun autonomie. Als het hun uitdrukkelijke wens is om niet verder te leven, nemen we die vraag ernstig en bekijken we hoe we daarop kunnen ingaan.’

Traumatiserend

De visietekst die de Broeders hierover goedkeurden, schuift enkele criteria naar voren om zorgvuldig om te gaan met die vraag naar euthanasie.

‘Men moet uiteraard verifiëren of de patiënt wilsbekwaam is en of de situatie compleet uitzichtloos is’, zegt De Rycke. ‘Een redelijk behandelperspectief dat binnen afzienbare tijd tot verbetering kan leiden, moet zijn uitgesloten. Die afwegingen moeten worden gemaakt.’

‘We voorzien ook in ondersteuning voor de zorgverleners, zowel op lokaal vlak als vanuit een gecentraliseerde steundienst. Behandelende artsen en teams kunnen daar advies inwinnen, als de patiënt daar toestemming voor geeft. We respecteren ook de volledige vrijheid van artsen en zorgverleners om niet mee te werken aan de euthanasieprocedure.’

Wanneer de euthanasie in de instelling plaatsvindt, moeten er ook voorzorgsmaatregelen worden genomen om een effect op medepatiënten te vermijden.

‘Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg is anders dan een ziekenhuis: men leeft er vaker in groepen’, zegt De Rycke. ‘De situatie waarbij iemand zijn of haar leven beëindigt, kan traumatiserend zijn voor de medebewoners.’

Professor Wim Distelmans (VUB), die in België pionierde op het vlak van euthanasie, reageert afwachtend. ‘Na vijftien jaar beslist men blijkbaar om de wet na te leven. We zullen moeten zien wat dit concreet zal betekenen’, zegt Distelmans. ‘Voor de chronische patiënten zou het een oplossing kunnen zijn, want zij hebben dikwijls geen thuis waar ze terechtkunnen voor euthanasie. Maar het wordt afwachten wat dit precies betekent.’

‘WE KUNNEN DIT NIET ZO LATEN’

‘Ik betreur deze wijziging’, reageert René Stockman, de generale overste van de Broeders van Liefde. Hij staat wereldwijd aan het hoofd van de organisatie. ‘Ons uitgangspunt is dat alle leven onvoorwaardelijk wordt beschermd. **Het beleid bij de Belgische Broeders van**

Liefde wijkt daarvan af. Wij begrijpen die verandering, maar gaan niet akkoord met hun visie. Deze wijziging zullen we bespreken in de congregatie, ook tegenover het Vaticaan, want we kunnen dit niet zo laten.' *(vhn)*

NIKOLAS VANHECKE

Nikolas Vanhecke is redacteur binnenland bij De Standaard

Meer artikels van Nikolas Vanhecke »
(<http://www.standaard.be/auteur/nikolas-vanhecke>)

ALLE ARTIKELS VAN DE LAATSTE 24 UUR » (/NIEUWS/MEEST-RECENT)

rd.be/extra/sta

